

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

Органам державної влади за
списком

№ _____

На № _____

Щодо виконання рішення Європейського суду
з прав людини у справі «Бекетов проти України»

19 лютого 2019 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «Бекетов проти України» (заява № 44436/09).

У цій справі Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з жорстоким поводженням із заявником працівників міліції, непроведенням ефективного розслідування за його скаргами на таке поводження, відсутністю у заявника доступу до належної медичної допомоги та неналежними побутовими умовами тримання його під вартою у Київському слідчому ізоляторі, ненаданням йому їжі та води у дні судових слухань; а також порушення статті 13 Конвенції у зв'язку з відсутністю ефективного національного засобу юридичного захисту щодо скарг заявника на умови тримання під вартою, ненадання належної медичної допомоги у Київському слідчому ізоляторі та незабезпечення їжею та водою у дні судових слухань (*стислий виклад додається*).

Сума відшкодування, яку Україна має сплатити на виконання зазначеного рішення Європейського суду, становить **11 700** (одинадцять тисяч сімсот) євро.

Відповідно до пункту 1 статті 46 Конвенції та статті 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи (далі – КМ РЕ) здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах Комітету міністрів Ради Європи щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

ВРСДЗ НАВС	
Вх. №	<u>1158</u>
дд	<u>03</u> 20 <u>19</u> р.
кількість аркушів:	
осн. док.	<u>3</u> додаток <u>3</u>

УВ Міністерство юстиції України
10902/1729-30-19/5.2.2 від
20.03.2019

15:16:22

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

У цій справі заявник скаржився на жорстоке поводження з ним працівника міліції Г., першого заступника голови Шевченківського районного відділу міліції м. Києва, який його вдарив у обличчя та живіт, завдавши йому ушкодження у проопероване у зв'язку з пупковою грижею місце. Заявник також стверджував, що лікарі ізолятора тимчасового тримання та Київського СІЗО бачили зазначені ним тілесні ушкодження, проте їх змусили не документувати їх.

Щодо розслідування скарг заявника на жорстоке поводження Європейський суд вказав, що розслідування, яке проводилося з 2013 року, не було успішним, а постанови слідчих органів про закриття кримінальної справи за скаргами заявника на жорстоке поводження двічі скасовувалися через невиконання вказівок районного суду (пункт 96 рішення).

Також Європейський суд нагадав, що небажання державних органів забезпечити оперативне та ретельне розслідування скарг осіб, підозрюваних у вчиненні злочинів, на жорстоке поводження становило системну проблему у розумінні статті 46 Конвенції (пункт 99 рішення).

Крім того, Європейський суд зазначив, що перевірки та розслідування у справі заявника тривали п'ять років та одинадцять місяців та станом на квітень 2014 року все ще тривало (див. пункти 37 та 38) (пункт 101 рішення). Обґрунтованого пояснення тривалості провадження на національному рівні надано не було. Оскільки вимогу оперативності та розумної тривалості за статтею 3 Конвенції не було дотримано, Європейський суд констатував порушення процесуального аспекту зазначеної статті.

Жорстоке поводження працівників правоохоронних органів та непроведення розслідувань щодо скарг осіб на таке поводження є системною проблемою в Україні, вирішити яку Рада Європи неодноразово закликала Україну. Станом на сьогодні справи цієї категорії перебувають під посиленням наглядом КМ РЄ, який очікує від Уряду України надання детальної інформації стосовно кожного проведеного ефективного розслідування в окремій справі.

У зв'язку з ненаданням заявнику їжі та води у дні судових засідань Європейський суд зауважив, що *«особи, які тримаються під вартою, знаходяться у вразливому становищі, державні органи зобов'язані захищати їх»*, а надання особі дозволу брати власну їжу не може замінити собою забезпечення належним харчуванням, оскільки саме держава є відповідальною за добробут ув'язнених.

З огляду на зазначене та з метою забезпечення виконання цього рішення Європейського суду, а також недопущення аналогічних порушень у майбутньому прошу:

- не допускати жорстокого поводження працівників поліції з особами під час затримання та тримання під вартою;
- не допускати проведення допитів осіб із порушенням положень національного законодавства, Конвенції та практики Європейського суду, якими передбачено гарантії та захист осіб від жорстокого, нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження;
- надати обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства та практики його застосування з метою попередження подальших порушень статті 3 Конвенції у зв'язку з ненаданням обвинуваченим (підсудним), засудженим їжі та води під час конвоювання та тримання в судах з огляду на

положення Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26 травня 2015 року 613/785/5/30/29/67/68;

- довести висновки Європейського суду у цій справі до відома працівників поліції для врахування в роботі;

- Національній академії внутрішніх справ – включити висновки Європейського суду у цій справі до програм професійного навчання та підвищення кваліфікації працівників правоохоронних органів.

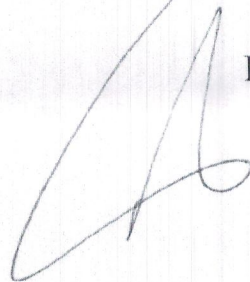
Окремо повідомляю, що найближчим часом автентичний переклад вказаного рішення буде надруковано у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщено на сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

З метою забезпечення належного звітування держави перед КМ РЄ прошу повідомити про результати розгляду цього листа до **30 квітня 2019 року**.

Додаток: стислий виклад рішення у справі «Бекетов проти України» на 2 арк. в 1 прим.

**Заступник Міністра –
Уповноважений у справах
Європейського суду з прав людини**

Іван ЛІЩИНА

СПИСОК

Міністерство внутрішніх справ України ССВ
вул. Академіка Богомольця, 10, м. Київ, 01601

Національна поліція України +
вул. Академіка Богомольця, 10, м. Київ, 01601

Головне управління Національної поліції України у м. Києві +
вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01601

Шевченківське УП ГУНП України у м. Києві +
вул. Герцена, 9 м. Київ, 04050

✓ **Національна академія внутрішніх справ** +
пл. Солом'янська, 1, м. Київ - ДСП, 03035

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «БЕКЕТОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF BEKETOV v. UKRAINE)
(Заява № 44436/09)

Стислий виклад рішення від 19 лютого 2019 року

У період з 10 до 16 лютого 2008 року під час перебування у Шевченківському районному відділі міліції у місті Києві (далі – Шевченківський відділ міліції) заявник зазнав жорстокого поводження працівників міліції. Оскільки раніше заявник був прооперований у зв'язку з пупковою грижею, після побиття він страждав від постійного болю у животі. Заявник та його захисник неодноразово зверталися до Шевченківської прокуратури м. Києва та Генеральної прокуратури України зі скаргами на жорстоке поводження працівників Шевченківського відділу міліції. Незважаючи на те, що Шевченківський районний суд м. Києва неодноразово повертав справу на додаткову перевірку, кожного разу прокуратура за результатами додаткової перевірки відмовляла у порушенні кримінальної справи щодо працівника Шевченківського відділу міліції у зв'язку з відсутністю ознак складу злочину.

Згодом заявника перевели до Київського ізолятора тимчасово тримання, лікарі якого встановили, що у нього був крововилив під правим оком. Пізніше його помістили до Київського слідчого ізолятора (далі – СІЗО). Упродовж тримання під вартою у СІЗО заявник систематично скаржився на погіршення стану здоров'я та неналежні побутові умови тримання під вартою. Також у дні судових засідань його не забезпечували їжею та водою.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на жорстоке поводження працівників міліції та непроведення державними органами розслідування за скаргою на таке поводження; відсутність доступу до належної медичної допомоги та неналежні побутові умови тримання під вартою у СІЗО, а також ненадання їжі та води у дні судових засідань. Крім того, заявник скаржився за статтею 13 Конвенції на відсутність ефективного національного засобу юридичного захисту у зв'язку зі скаргами за статтею 3 Конвенції.

Європейський суд, розглянувши скарги заявника дійшов висновку, що тілесні ушкодження у заявника з'явилися під час перебування під контролем працівників Шевченківського відділу міліції. Європейський суд зазначив, що слідчий вісім разів відмовляв у порушенні кримінальної справи за скаргами заявника на жорстоке поводження, а перший допит заявника слідчим відбувся більше ніж через два роки після подання ним скарги на жорстоке поводження, а розслідування не було направлено на встановлення тілесних ушкоджень. Посилаючись на свою попередню практику у справах щодо України, Європейський суд вказав, що підхід державних органів до розслідування скарг заявника був переважно спрямований на виправдання підозрюваних у жорсткому поводженні працівників міліції, а не встановлення фактичних обставин. Обґрунтованого пояснення тривалості провадження, яка становила п'ять років та одинадцять місяців, не було. У зв'язку з цим Європейський суд констатував порушення матеріального та процесуального аспектів статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявника на відсутність доступу до належної медичної допомоги, Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції та дійшов висновку, що надана заявнику медична допомога була неналежною і не супроводжувалася комплексною терапевтичною стратегією. У зв'язку з цим заявник зазнав труднощів, які перевищують невідворотній рівень страждання, а його гідність була принижена.

Європейський суд констатував також порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з неналежними побутовими умовами тримання заявника під вартою у СІЗО, оскільки заявник тримався у камерах, в яких на одного ув'язненого припадало приблизно 2,5 кв. м та 2,8 кв. м площі.

У зв'язку зі скаргами заявника на ненадання йому їжі та води у дні судових засідань Європейський суд зазначив, що тримання осіб в умовах, які не передбачають задоволення їх базових потреб, є неприйнятним, та дійшов висновку про порушення статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявника за статтею 13 Конвенції, Європейський суд, на свою попередню практику у справах проти України, констатував порушення у зв'язку з відсутністю ефективного національного засобу юридичного захисту щодо скарг заявника на умови тримання під вартою, ненадання медичної допомоги та незабезпечення їжею та водою у дні судових засідань.

Крім того, заявник скаржився за підпунктом «с» пункту 1 та пунктом 3 статті 5 Конвенції, що тримання його під вартою було незаконним, а суди, які переглядали застосування до нього цього запобіжного заходу, не розглянули деякі з його аргументів. Заявник також посилався на статтю 14 Конвенції без обґрунтувань. Насамкінець, він скаржився на невиконання Україною рішення Європейського суду про вжиття тимчасових заходів від 30 жовтня 2009 року за Правилком 39 Регламенту Суду. Розглянувши доводи заявника, Європейський суд дійшов висновку про відсутність ознак порушення Конвенції та відхилив цю частину заяви відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції як явно необґрунтовану.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* прийнятними скарги заявника за статтею 3 Конвенції;
2. *Оголошує* прийнятними скарги заявника за статтею 13 Конвенції щодо відсутності ефективного національного засобу юридичного захисту у зв'язку з його скаргами за статтею 3 Конвенції;
3. *Оголошує* решту скарг у заяві неприйнятними;
4. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з поведженням працівників міліції, якого зазнав заявник;
5. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з непроведенням державними органами ефективного розслідування за скаргою заявника на жорстоке поведження працівників міліції;
6. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з відсутністю у заявника доступу до належної медичної допомоги під час тримання під вартою у Київському слідчому ізоляторі;
7. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з побутовими умовами тримання заявника під вартою у Київському слідчому ізоляторі;
8. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з ненаданням їжі та води заявнику у дні судових засідань;
9. *Постановляє*, що було порушено статтю 13 Конвенції у зв'язку з відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту щодо скарг заявника на умови тримання його під вартою у Київському слідчому ізоляторі, відсутністю належної медичної допомоги у Київському слідчому ізоляторі та ненадання їжі та води у дні судових засідань;
10. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати, чи було порушено статтю 13 Конвенції у зв'язку з відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту щодо скарги заявника на неефективність розслідування жорстокого з ним поведження працівників міліції;
11. *Постановляє*, що:
  - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 11 700 (одинадцять тисяч сімсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
  - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
12. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»